

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Założeń Planu w sprawie ustalenia założeń do sporządzenia Planu Urządzenia Lasu wraz z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą Oddziaływania tego planu na środowisko dla Nadleśnictwa Zamrzenica wg stanu na 1.01.2026 r.

Komisja Założeń Planu dla Nadleśnictwa Zamrzenica zwołana została w dniu 22 czerwca 2023 roku przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

W posiedzeniu Komisji udział wzięli:

Bartosz Pewniak	- Z-ca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Toruniu – przewodniczący
Sebastian Nowak	- Nadleśniczy Nadleśnictwa Zamrzenica
Małgorzata Wenda-Klajst	- St. Spec. w Wydziale Ochrony Przyrody Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Jan Frankowski	- Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Toruniu
Michał Piotrowski	- Naczelnik Wydziału Ochrony Lasu RDLP w Toruniu
Natalia Górską	- Gł. Spec. SL w Wydziale Ochrony Lasu RDLP w Toruniu
Magdalena Mąder	- Starostwo Powiatowe w Tucholi
Krzysztof Nowiński	- z-ca Wójta Gminy Drzycim
Arkadiusz Kukliński	- Polskie Towarzystwo Leśne Oddział w Gdańsku
Dariusz Goźliński	- Komendant Powiatowy PSP w Tucholi
Grzegorz Polok	- Komenda Powiatowa PSP w Tucholi
Remigiusz Popielarz	- Dyrektor Tucholskiego Parku Krajobrazowego
Cecylia Rajewska	- Stowarzyszenie Miłośników Zalewu Koronowskiego
Jerzy Bargiel	- Gł. Spec. SL w Wydziale Gospodarki Leśnej RDLP w Toruniu
Zenon Stenka	- Spec. ds. urządzania lasu w RDLP w Toruniu
Marek Gackowski	- z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwa Zamrzenica
Piotr Puchowski	- z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwa Zamrzenica
Michał Wojcieszekiewicz	- Inżynier Nadzoru w Nadleśnictwie Zamrzenica
Mariusz Woźniak	- Inżynier Nadzoru w Nadleśnictwie Zamrzenica
Paweł Wandtke	- St. Spec. SL ds. hodowli lasu w Nadleśnictwie Zamrzenica
Jan Podwalski	- Przedsiębiorca

- Janusz Nosowicz - St. Spec. SL ds. urządzania lasu w RDLP w Toruniu - protokolant
oraz zaproszeni członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy:
- Joanna Jastak - Wójt Gminy Lubiewo
Jacek Brygman - Wójt Gminy Cekcyn
Bogdan Zwoliński - Prezes Agencji Turystycznej „Wonderlands”
Bartłomiej Niedbalski - Wspólnota Domków Letniskowych w Błędziniu
Marek Sass - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Gostycynie
Krzysztof Kowalewski - Stowarzyszenie „Wrzos” w Wielonku

Przewodniczący pan Bartosz Pewniak przywitał obecnych na posiedzeniu Komisji Założeń Planu, przedstawił porządek spotkania oraz zapoznał z celem sporządzania, rangą i znaczeniem planu urządzenia lasu. Podkreślając rosnące znaczenie pozaprodukcyjnych funkcji lasów, przybliżył nowe zarządzenie nr 58 DGLP z dnia 05.07.2022r. w sprawie wprowadzenia wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych. Zgodnie z tym zarządzeniem oraz wynikającymi z niego ustaleniami i wytycznymi dyrektora regionalnego LP w Toruniu, przed posiedzeniem KZP Dyrektor RDLP w Toruniu Decyzją nr 33/2023 z dnia 31.05.2023r., powołał Zespół Lokalnej Współpracy w Nadleśnictwie Zamrzenica (dalej ZLW). Praca ZLW będzie traktowana jako uzupełnienie obligatoryjnych konsultacji społecznych, wynikających z przepisów prawa w trakcie tworzenia projektu planu urządzenia lasu (dalej PUL). Zgodnie z ww. zarządzeniem nadleśniczy przedstawił propozycję obszarów leśnych o zwiększonej funkcji społecznej, z podziałem na strefę intensywnego oraz zrównoważonego oddziaływania społecznego. Wyjaśnił, że strefy będą się różniły sposobem zagospodarowania, uwzględniającym główny cel ich powołania tj. zachowanie krajobrazu leśnego oraz spowolnienie następujących w nim zmian przy zapewnieniu trwałości lasu. Komisja wstępnie zaakceptowała projekt tych obszarów, który w oparciu o konsultacje z powołanym ZLW, po zakończeniu prac terenowych w ostatecznym kształcie zostanie przyjęty do projektu PUL.

Następnie przewodniczący komisji przekazał głos referentom i koreferentom.

Nadleśniczy w swoim referacie, poza wytycznymi w sprawie organizacji prac urządzeniowych oraz założeniami do przyszłego PUL, przedstawił niektóre założenia gospodarki leśnej, jakimi od kilku lat nadleśnictwo się kieruje. Zaliczył do nich znaczne ograniczenie gradzenia upraw (od 3-ch lat tylko gatunki liściaste) bez jego wpływu na wzrost szkód od zwierzyny, ukierunkowanie na zwiększanie udziału odnowień naturalnych w uprawach wraz z wprowadzaniem domieszek jodły i daglezi oraz poprawę bazy pokarmowej

dla zwierząt (w tym także pszczół) poprzez tworzenie na gruntach nieleśnych, śródpolnych remiz. Po przedstawieniu przez Nadleśniczego referatu głos zabrał Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi pan Jan Frankowski. W koreferacie naczelnik skupił się na kwestiach rozbieżnych z referatem.

W czasie koreferatu na bieżąco w toku dyskusji ustosunkowywano się do poszczególnych punktów, przewidzianych w § 126 instrukcji urządzania lasu dotyczącego organizacji KZP.

Na wstępie Wójt Gminy Cekcyn wyraził zadowolenie z dotychczasowej współpracy gminy z Nadleśnictwem Zamrzenica, zaapelował o szybsze udostępnienie rezerwatu „Jeleniagóra” oraz o zakwalifikowanie lasów w okolicach Wierzchucina na granicy między Leśnictwem Sarnówek i Lubiewice, do strefy oddziaływania społecznego. Podkreślając, że gałązki jodły znajdują się w herbie gminy Cekcyn, pochwalił nadleśnictwo za wprowadzanie jodły do drzewostanów.

Pani Joanna Jastak – Wójt Gminy Lubiewo, wystąpiła z inicjatywą zabezpieczenia przed zniszczeniem mostu po byłym torowisku, sugerując możliwość jego remontu dla celów dojazdu pożarowego.

Nadleśniczy podziękował za uznanie dla dotychczasowej działalności nadleśnictwa oraz zaznaczył, że zasięg stref oddziaływania społecznego jest sprawą otwartą i będzie jeszcze w czasie sporządzania projektu PUL konsultowany. Co do inicjatywy ochrony mostu zaznaczył, że z uwagi na koszty, jej podjęcie będzie wymagało dokładnego rozeznania.

Odnośnie potrzeby weryfikacji siedlisk przyrodniczych, przewodniczący Bartosz Pewniak stwierdził, że weryfikację powinno zlecić nadleśnictwo ze środków własnych, przewidzianych na ochronę przyrody.

Odnosząc się do kierunków i potrzeby przebudowy drzewostanów ze względu na stan sanitarny Nadleśniczy stwierdził, że nie ma obecnie drzewostanów świerkowych ani sosnowych wymagających konieczności przebudowy z uwagi na szkody od kornika czy jemioly. Zdaniem nadleśniczego stan zdrowotny lasu jest obecnie zadowalający.

Pani Natalia Górską wniosowała o potrzebę sporządzenia przez wykonawcę PUL wykazu gatunków inwazyjnych wg rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów (Dz.U. z 2022 r. poz. 2649), stwierdzonych podczas taksacji.

Z kolei pan Bogdan Zwoliński poruszył istotną sprawę odpowiedzialności za wypadki spowodowane uszkodzonymi drzewami np. przy drogach leśnych oraz zadał pytanie, czy

możliwe jest zawarcie w umowie dzierżawy przekierowanie odpowiedzialności na dzierżawcę. Dyrektor Pewniak stwierdził, że niejednokrotnie już zastosowano taki zapis w umowach dzierżawy, jednak aby mieć pewność czy zapis taki prawnie przenosi odpowiedzialność na dzierżawcę, trzeba będzie skonsultować zagadnienie z prawnikiem. Na pytanie pana Zwolińskiego dotyczące planowania w PUL zadań w zakresie utrzymania, remontów czy modernizacji dróg leśnych, Zenon Stenka odpowiedział, że PUL nie określa szczegółowo prac inżynierskich dotyczących dróg a jedynie kierunkowe wskazania w tym zakresie.

W kwestii kryterium wiekowego dla starych drzewostanów, do nie planowania dla nich użytkowania rębego, przewodniczący Bartosz Pewniak zgodził się ze zdaniem Arkadiusza Kuklińskiego aby nie wskazywać konkretnego wieku, powyżej którego nie należy projektować użytkowania i polecił dodać zapis w wytycznych do użytkowania rębego - aby przy projektowaniu użytkowania rębego kierować się fazą rozwojową, zgodnością z siedliskiem i aktualnym stanem zdrowotnym i sanitarnym drzewostanu a nie tylko wiekiem. Zalecił także ujęcie w projekcie PUL stref oddziaływania społecznego, ustalonych wstępnie oraz zaakceptowanych przez Zespół Lokalnej Współpracy.

W odniesieniu do poruszonej w referacie nadleśniczego kwestii dotyczącej potrzeby prac saperskich w oddziałach 168, 174 i 175 Leśnictwa Leontynowo oraz powiększenia o ok. 0,70 ha powierzchni produkcyjnej szkółki leśnej, Bartosz Pewniak polecił, aby nadleśnictwo zleciło saperom odpowiednie prace przed realizacją zaplanowanych tam zrębów i odnowień a w przypadku szkółki leśnej odpowiednio wcześniej (żeby było wykorzystane w PUL) w konsultacji z Wydziałem Gospodarki Leśnej RDLP w Toruniu zrealizowało zamiar jej powiększenia.

Na koniec Jan Frankowski zapoznał z wytycznymi dotyczącymi zadań ochronnych, wynikających z obowiązującego PZO dla obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB 220009 Natura 2000 - „Bory Tucholskie” oraz planów ochrony rezerwatów przyrody i omówił sposoby ich realizacji w PUL. Przedstawicielka RDOŚ w Bydgoszczy zwróciła uwagę, aby wykonawca projektu PUL uzgodnił z RDOŚ ewentualne zmiany zapisów PZO, mające wpływ na projektowane wskazania gospodarcze. Ostateczne uzgodnienie powinno się odbyć w terminie, umożliwiającym jego uwzględnienie w dokumentacji na NTG.

Naczelnik Frankowski poinformował również o zawartym w koreferacie oraz udostępnionym wcześniej projekcie wniosku wystąpienia do RDOŚ, w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania projektu PUL na środowisko, do którego KZP musi się odnieść. Przedstawicielka RDOŚ poinformowała o zapoznaniu się z projektem wniosku oraz że na tym etapie sporządzania PUL nie wnosi uwag.

Po zapoznaniu się z referatem i koreferatem w wyniku dyskusji ustalono:

Część A: Wytyczne w sprawie organizacji prac urządzeniowych

A1. Prace siedliskowe

Typ siedliskowy lasu (TSL), stan siedliska (rozumiany jako stan TSL) oraz glebę (typ, podtyp, gatunek) należy opisywać w oparciu o obowiązujący operat glebowo-siedliskowy, sporządzony wg stanu na 01.01.2022 roku. Dla gruntów przejętych, nie ujętych w operacie glebowo-siedliskowym, wykonawca w ramach tej samej umowy wykona diagnozę oraz opis gleby i siedliska.

Kody siedlisk przyrodniczych oraz ich stan zachowania, w opisie taksacyjnym zamieszczać tylko dla siedlisk przyrodniczych opisanych w PO rezerwatów przyrody oraz zweryfikowanych - na podstawie odrębnego zlecenia przez nadleśnictwo.

Nadleśnictwo niezwłocznie zleci weryfikację siedlisk przyrodniczych zgodnie z metodyką opracowaną w 2022 roku przez Wydział Ochrony Lasu RDLP w Toruniu, uzgodnioną z RDOŚ w Bydgoszczy (pismo ZO.720.10.2022 z dnia 29.09.2022r.).

A2. Prace przygotowawcze

Wykonawca prac urządzeniowych uwzględni oraz zaktualizuje dane dotyczące obszarów i obiektów chronionych, w tym zabytków i miejsc pamięci. Aktualizację należy sporządzić w oparciu o obowiązujące akty prawne, informacje od RDOŚ w Bydgoszczy, nadleśnictwa oraz wyniki taksacji. RDLP prześle Wykonawcy dokumentację przyrodniczą jaką otrzymała od RDOŚ w Bydgoszczy. Szczególną uwagę należy zwrócić przy ustalaniu powierzchni użytków ekologicznych. Z dniem 31.07.2021 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2021 r. poz. 1390). Zgodnie z tym Rozporządzeniem do dnia 31 grudnia 2023 r. organy prowadzące ewidencję gruntów i budynków dostosują prowadzone bazy poprzez likwidację oznaczeń „E” – użytek ekologiczny. Wykonawca w uzgodnieniu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Bydgoszczy dostosuje dane powierzchniowe użytków ekologicznych do danych prowadzonych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody.

Komisja przyjęła wstępną wersję mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu przedstawioną przez nadleśnictwo, za wyjątkiem lasów ochronnych.

Komisja uznała potrzebę aktualizacji zasięgu lasów ochronnych, określonych w Zarządzeniu nr 174 MOŚZNiL z dnia 28.07.1995r. Wykonawca PUL po wykonanej taksacji, w uzgodnieniu z nadleśnictwem i RDLP w Toruniu sporządzi dokumentację do wystąpienia nadleśniczego do poszczególnych Rad Gmin, w sprawie zaopiniowania uznania za ochronne

lasów na terenie Nadleśnictwa Zamrzenia. RDLP w Toruniu złoży dokumentację do Dyrektora Generalnego LP, który wystąpi do ministra właściwego ds. środowiska z wnioskiem o uznanie lasów za ochronne, w oparciu o zaktualizowane dane urządzeniowe. Opinie Rad Gmin dotyczące wnioskowanych lasów nadleśnictwo zobowiązane jest dostarczyć do RDLP w Toruniu do końca lipca 2025 roku.

Do gruntów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego należy zaliczyć:

- lasy stanowiące ostoje zwierząt chronionych (całoroczne strefy ochrony)
- drzewostany cenne ze względów przyrodniczych, historycznych i/lub kulturowych oraz dużej bioróżnorodności (w tym ekosystemy referencyjne) - wg wykazu przekazanego przez nadleśniczego.
- lasy w rezerwatach przyrody, dla których PO nie przewiduje pozyskania drewna.
- zweryfikowane siedliska przyrodnicze.

Wykonawca prac urządzeniowych uwzględni oraz zaktualizuje informacje zebrane przez nadleśnictwo, dotyczące założeń polityki zagospodarowania przestrzennego oraz informacji dotyczących realizowanych oraz planowanych inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym wymienionych w referacie, ze szczególnym uwzględnieniem następujących inwestycji:

a) o zasięgu i znaczeniu krajowym:

- rozbudowa linii kolejowej Bydgoszcz - Kościerzyna

b) o znaczeniu lokalnym

- budowa, przebudowa dróg gminnych i powiatowych,
- budowa sieci elektroenergetycznych, gazowych oraz telekomunikacyjnych,
- budowa, rozbudowa gminnych sieci wodociągowych, kanalizacyjnych.

Wykonawca zaktualizuje wszystkie leśne obszary funkcjonalne, wizualizowane w programie Taksator funkcją „Grupy”.

Wszystkie - za wyjątkiem 15,5994 ha - grunty w zarządzie Nadleśnictwa Zamrzenia posiadają księgi wieczyste. Grunty sporne nie występują.

A3. Formy przekazania baz danych

Plan urządzenia lasu zostanie wykonany wg stanu na 1 stycznia 2026 roku. Pracami urządzeniowymi objęte zostaną grunty ujęte na kopiach dokumentów ewidencyjnych zgodnych z aktualnym rejestrem gruntów nadleśnictwa. Protokolarne przekazanie wykonawcy projektu planu wszystkich niezbędnych danych z zakresu ewidencji gruntów oraz zaktualizowanego stanu lasu odbędzie się w drodze importu danych opisowych i danych geometrycznych (tzw. geobazy) z bazy SILP-LAS do programu TAKSATÓR, zgodnie z

Zarządzeniem nr 13 DGLP z dnia 20.03.2007r. oraz „Instrukcją przenoszenia informacji pomiędzy PUL i bazą LAS Nadleśnictwa” rekomendowaną do stosowania pismem DGLP z dnia 26.05.2014r. (zn. spr. ZU-7019-28/14), niezwłocznie po wykonaniu aktualizacji bazy SILP LAS i LMN za 2023 rok, tj. do końca marca 2024r. Geobaza zawierać będzie aktualne, zweryfikowane przez nadleśnictwo dane ewidencyjne.

Ze względu na niezbędny czas dla wykonawcy PUL na zamknięcie i rozliczenie powierzchni wg stanu na 01.01.2026 rok, nadleśnictwo wstrzyma obrót gruntami w okresie 1.07-31.12.2025r.

Grunty przejęte po tym terminie np. w wyniku pierwokupu, nie będą ujęte w PUL a do bazy SILP zostaną wprowadzone już w roku 2026 w ramach aktualizacji.

Rozbieżności pomiędzy otrzymanymi danymi ewidencyjnymi gruntów nadleśnictwa a stanem faktycznym na gruncie, będą na bieżąco zgłaszane nadleśniczemu w formie wykazu rozbieżności, bezpośrednio po wykonaniu taksacji. Usunięcie rozbieżności wykonać należy do czasu odbioru prac terenowych.

A4. Korekta podziału powierzchniowego oraz oznaczenie granic oddziałów

Numeracja oddziałów pozostanie bez zmian. Grunty nowo przejęte należy włączać do sąsiadujących oddziałów. W razie konieczności utworzenia nowego oddziału, należy go nazwać tak jak oddział sąsiedni z dodaniem dużej litery alfabetu.

Wykonawca w maksymalnym stopniu zachowa aktualną numerację oraz podział wyłączeń taksacyjnych (granic wydzieleń), zwłaszcza we wszystkich prawnie chronionych obszarach jak rezerwaty, użytki ekologiczne, strefy ochrony gatunkowej i siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony.

Wykonawca w czasie taksacji zinwentaryzuje słupki oddziałowe i naniesie je na mapę przeglądową, z podziałem na: istniejące, brak, przewrócone.

Podczas prac taksacyjnych nie należy łączyć z innymi lub dzielić, wydzielenia posiadające wartość księgową. Wyłączenia z wartością księgową (Tabela 1) stanowiąc powinny osobne wydzielenia.

Tab.1. Lista wydzieleń z wartością księgową

I.p.	Województwo (kod)	Powiat (kod)	Gmina (kod)	Obręb ewidencyjny (kod)	Działka ewidencyjna (nr)	Powierzchnia ewidencyjna (ha)	Wartość	Data określenia wartości (aktu notarialnego)
1	04	16	012	0010	23/1	0,7700	50303,83	31.12.2022
2	04	16	042	0005	21/1	3,6544	121405,89	31.12.2022
3	04	16	012	0013	265	1,0100	33032,13	31.12.2022
4	04	16	012	0001	160	0,2400	8038,00	31.12.2022
5	04	16	012	0001	160	0,2400	8038,91	31.12.2022
6	04	16	022	0007	72/4	3,3300	15854,00	31.12.2022
7	04	16	022	0007	139/2	9,3300	45831,89	31.12.2022

8	04	16	022	0007	52/1	0,8716	6219,77	31.12.2022
9	04	16	022	0007	52/1	0,1169	770,00	31.12.2022
10	04	16	022	0005	322	3,5299	156569,62	31.12.2022
11	04	16	022	0005	322	1,8368	81594,80	31.12.2022
12	04	16	022	0005	322	3,4033	15827,15	31.12.2022
RAZEM						28,3329		

A5. Oznaczenia niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowanie w PUL gruntów stanowiących współwłasność.

Przebieg wydzielen taksacyjnych o mało wyraźnych granicach oznaczyć na wylotach i skrzyżowaniach „obrączkami” oraz znakami kierunkowymi wykonanymi ośnikiem na korze lub farbą (spray) w przypadku cienkiej kory.

Na terenie Nadleśnictwa Zamrzenia grunty we współwłasności stanowią jedną nieruchomość – działka nr 4295/2 o pow. 0,2494 ha, w powiecie świeckim, gminie Lniano, obrębie ewidencyjnym Błądzim. Jest nią grunt nieleśny, rodzaj powierzchni – ZAB INNE.

A6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych

Wykonawca prac urzędziowych wykorzysta najnowsze ortofotomapy oraz pozostałe dane z bazy BDOT otrzymane od RDLP w Toruniu. Materiały i dane w postaci zdjęć lotniczych i numerycznego modelu terenu winny być przez Wykonawcę wykorzystane na etapie prac przygotowawczych, jako baza wyjściowa do weryfikacji terenowej, głównie takich elementów jak: granice wydzielen leśnych i pnsw oraz przebieg obiektów liniowych.

A7. Ujmowanie cech drzewostanów.

Cechy drzewostanów należy opisać dla poszczególnych wydzielen zgodnie z §26 IUL, jeżeli są wystarczająco udokumentowane oraz uzgadniać z nadleśnictwem na etapie prac terenowych i końcowo po ich zakończeniu. Szczególną uwagę wykonawca zwróci na następujące cechy:

- pochodzenie z odnowienia sztucznego lub naturalnego (dla całego lub części pododdziału)
- uprawy i młodniki po rębni złożonej,
- drzewostany z zalesień porolnych
- drzewostany wyżywicowane,
- drzewostany odroślowe,
- ostoje zwierząt chronionych
- otuliny wyłączonych drzewostanów nasiennych, plantacji nasiennych, szkółek, rezerwatów, ośrodków wypoczynkowych
- uprawy pochodne i bloki upraw pochodnych
- WDN
- GDN

A8. Zastosowanie jednostek kontrolnych

Nie projektować jednostek kontrolnych.

A9. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów.

Zgodnie z § 40 pkt.6 i 7 instrukcji u.l. drzewostany kwalifikujące się do przebudowy grupować następująco:

A- Drzewostany do pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w I 10-leciu;

B- Drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w I 10-leciu bez użytkowania rębego, z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidzianą w następnym 10-leciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych;

C- Drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych.

Do grupy A w pierwszej kolejności zaliczać drzewostany:

- sosnowe w trzecim stopniu zgodności z TD oraz obcego pochodzenia;
- od II klasy wieku, trwale uszkodzone (ponad 50% uszkodzeń), zwłaszcza od wiatru.

Do grupy B w pierwszej kolejności zaliczać drzewostany:

- o składzie gatunkowym niezgodnym z TD, które nie osiągnęły jeszcze wieku rębności
- uszkodzone od wiatru z projektowaną lub zainicjowaną już przebudową, wymagającą jej kontynuacji cięciami przedrębnymi i pracami odnowieniowymi

Do grupy C należy zaliczać osłabione, przeredzone drzewostany IIb i IIIa klasy wieku na siedlisku BMśw, LMśw, Lśw i OIJ, uszkodzone od wiatru – do przebudowy poprzez wprowadzanie podsadzeń produkcyjnych, dolesień luk i przeredzeń.

Wykaz drzewostanów (wraz z ich powierzchnią) zaproponowanych do przebudowy wykonawca uzgodni z nadleśnictwem w trakcie prac terenowych i przedstawi do akceptacji podczas odbioru prac terenowych.

A10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych

W drzewostanach w KO i KDO po wykonanych cięciach uprzątających, należy przyjąć zwiększenie powierzchni odnowień z tytułu przewidywanych uszkodzeń o 5%, za wyjątkiem rębni IIIAU.

A11. Dodatkowy pomiar drewna martwego

Inwentaryzację drewna martwego na powierzchniach próbnych kołowych, wykonać zgodnie z § 62 IUL na co 10-tej powierzchni próbnej.

A12. Sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeglądowych i przeglądowych oraz mapy sytuacyjnej.

Mapy gospodarcze, gospodarczo-przeglądowe, przeglądowe i sytuacyjne sporządzić na bazie LMN zgodnie ze standardem LMN. Zakres tematyczny map, szczegóły sytuacyjne zamieszczone na mapach, sposoby ich prezentowania jak również zakres obiektów

obligatoryjnych, wykonać zgodnie z „Instrukcją techniczną sporządzania i wydruku map leśnych”, stanowiącą część III „Instrukcji urządzania lasu”.

Na wszystkich mapach należy drukować kasowniki dla wszystkich elementów liniowych.

Mapy gospodarcze wykonać wg dotychczasowego podziału na arkusze map gospodarczych w skali 1:5000 w formacie A1 w tezkach. Mapy gospodarczo-przeładowe leśnictw wykonać w skali 1:10000. Mapy przeładowe wykonać w skali 1:25000 wg obrębów a mapy sytuacyjne w skali 1:50000.

Mapy przeznaczone dla nadleśnictwa wg IUL

1. Mapy przeładowe:

- drzewostanów (po 3 egz. na każdy obręb , w tym po 2 egz, zafoliowane i podklejone na płótnie)
- siedlisk leśnych typu siedliskowe lasu (po 1 egz. na każdy obręb)
- cięć rębnych (po 3 egz. na każdy obręb , w tym po 2 egz, zafoliowane i podklejone na płótnie)
- obszarów chronionych i funkcji lasu (po 2 egz. na każdy obręb)
- ochrony przeciwpożarowej (po 3 egz. na każdy obręb)
- gospodarki łowieckiej (po 2 egz. na każdy obręb)
- ochrony lasu (po 1 egz. na każdy obręb)
- zagospodarowania rekreacyjnego (po 2 egz. na każdy obręb)
- walorów przyrodniczo-kulturowych (po 2 egz. na każdy obręb)
- nasiennictwa i selekcji (po 2 egz. na każdy obręb)
- z podziałem na arkusze map gospodarczych w kolorze (po 1 egz. na każdy obręb)
- słupków oddziałowych z podziałem na: istniejące, brak, przewrócone oraz historycznych słupków kierunkowych z nazwami miejscowości
- „czyste” (po 5 egz. na każdy obręb)

2. Mapy gospodarczo-przeładowe dla każdego leśnictwa w twardej futerale formatu A4 lub A5:

- drzewostanów i projektowanych cięć (18 leśnictw po 1 egz. podklejonym na płótnie i zalaminowanym),
- siedlisk typu siedliskowe lasu (18 leśnictw po 1 egz.)
- „czyste” (18 leśnictw po 1 egz.)

3. Mapy gospodarcze z naniesionymi i opisanymi działkami zrębowymi z wykazu cięć oraz użytkami:

- wg arkuszy (po 1 egz.) w formacie A1

4. Mapa sytuacyjna:

- obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa (1 egz.)
- obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa z nadaną kolorystyką dla poszczególnych leśnictw (1 egz.)
- ochrony przeciwpożarowej z podziałem na leśnictwa, koordynatami i podziałkami kątowymi (3 egz.)

Wszystkie mapy tematyczne oprócz wersji analogowej, wykonać również w wersji cyfrowej w formacie PDF na nośniku elektronicznym

Mapy przeznaczone dla RDLP w Toruniu:

1. Mapy przeglądowe - jak dla nadleśnictwa, tylko nie podklejone, po 1 egz. na każdy dawny obręb
2. Mapy gospodarcze – jak dla nadleśnictwa wg ustaleń KZP.
3. Mapa sytuacyjna obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa – 1 egz.

Wszystkie mapy tematyczne oprócz wersji analogowej, wykonać również w wersji cyfrowej w formacie PDF, na nośniku elektronicznym.

Mapy przeznaczone dla DGLP :

Tylko w wersji cyfrowej w formacie PDF.

Wszelkie mapy nie przewidziane IUL i nie wyszczególnione powyżej a zapisane w referacie, nadleśnictwo wykona odrębnym zleceniem na własny koszt.

A13. Podział na obręby i leśnictwa**Tabela 2. Dotychczasowy podział na obręby i leśnictwa.**

Obręb leśny	Leśnictwo	Nazwa leśnictwa	Pow. (ha)
Wierzchlas	12-21-1-01	Bukowiec	1 127,4401
	12-21-1-02	Janiagóra	1 072,8613
	12-21-1-03	Jeleniagóra	1 136,544
	12-21-1-04	Lnianek	1 250,3453
	12-21-1-05	Lubiewice	1 397,6813
	12-21-1-06	Rykowisko	1 342,1194
	12-21-1-07	Sarnówek	1 255,7147
Razem			8 582,4563
Zamrzenica	12-21-2-08	Klonia	940,5339
	12-21-2-09	Leontynowo	1 075,0787
	12-21-2-10	Lisiejamy	999,35
	12-21-2-11	Lisikąt	316,6113
	12-21-2-12	Pieńkowo	1 314,562
	12-21-2-13	Wandowo	1 146,2165
	12-21-2-14	Zamrza	1 119,8449

Razem			6 912,1973
Świekatówko	12-21-3-15	Branica	874,6594
	12-21-3-16	Bruchniewo	1 472,5593
	12-21-3-17	Brzozowo	1 516,2226
	12-21-3-18	Sielanka	1 441,7481
Razem			5 305,1894
SUMA			20 799,8430

W celu zoptymalizowania funkcjonowania leśnictw nadleśnictwo proponuje poniższe korekty:

- a) Oddziały 251-256, 255A i 255B z Leśnictwa Leontynowo ująć jako składowe Leśnictwa Klonia.
- b) Oddziały 181-185 z Leśnictwa Pieńkowo ująć jako składowe Leśnictwa Leontynowo.
- c) Wydzielenie 338A-f-00 Leśnictwa Janiagóra ująć jako składowe Leśnictwa Rykowisko,
- d) Oddział 270 z Leśnictwa Bukowiec ująć jako składowy Leśnictwa Rykowisko.

Ponieważ powyższe zmiany nie spowodują korekty granic obrębów leśnych, Komisja zaakceptowała proponowane korekty granic między leśnictwami.

A14. Definicja obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód

Wykonawca PUL zgodnie z §39 IUL dokona podczas taksacji oceny stopnia uszkodzenia drzewostanów i zamieści ją w opisie taksacyjnym podając jej rodzaj. Komisja nie widzi potrzeby wyznaczania obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód.

A15. Terminy i sposoby kontroli oraz odbioru prac urzędzeniowych

Kontrola i odbiór prac urzędzeniowych będą przeprowadzone zgodnie z obowiązującym Zarządzeniem nr 63/2002 DGLP z dnia 13.08.2002 r. i obejmować będą:

- bieżące konsultacje taksatora z leśniczym
- kontrole terenowe prac wykonanych w jednym miesiącu najwyżej dwóch, po przekazaniu przez wykonawcę protokołu zaawansowania i odbioru robót z wyszczególnionymi wykonanymi pracami (pracownik RDLP właściwy do spraw urządzania lasu, ewentualnie przedstawiciel nadleśnictwa),
- szczegółowy odbiór opisów taksacyjnych po zakończeniu prac terenowych (taksator, leśniczy, inżynier nadzoru),
- analizę próbną wydruków opisów taksacyjnych (nadleśnictwo),
- analizę planu użytków rębnych (RDLP, nadleśnictwo),
- komisyjny odbiór założonych powierzchni próbną pomiaru miąższości (wykonawca, RDLP, nadleśnictwo),

- odbiór prac terenowych urządzania lasu - podsumowanie (wykonawca, RDLP, nadleśnictwo).

Protokółarnym uzgodnieniom podlegać będą:

- powierzchnie leśne nie zalesione (halizny, płazowiny, zręby zaległe)
- drzewostany do przebudowy
- zręby i odnowienia 10 roku aktualnego PUL i 1 roku nowego PUL
- grunty ujęte w wykazie rozbieżności

A16. Formy oprawy opisów taksacyjnych i map, w tym map dodatkowych oraz prezentowanie programu ochrony przyrody, a także ewentualnej ekspertyzy docelowej sieci dróg leśnych oraz prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych

Wykonawca planu urządzenia lasu wykona wydruki i oprawę opisów taksacyjnych dla nadleśnictwa, RDLP i poszczególnych leśnictw.

Aktualizację „Programu ochrony przyrody” sporządzić zgodnie z §110-112, jako odrębny tom w sztywnej oprawie. Danych wrażliwych, dotyczących szczegółowej lokalizacji stanowisk roślin, zwierząt i grzybów chronionych wraz ze strefami ich ochrony nie umieszczać w POP. Dane te sporządzić należy w odrębnym opracowaniu w miękkiej oprawie, jako załącznik do planu urządzenia lasu – „POP-lokalizacja chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów”, w 3-ch egz. (Nadleśnictwo, RDLP w Toruniu, RDOŚ w Bydgoszczy).

Wykazy projektowanych zadań gospodarczych sporządzić w osobnym opracowaniu dla nadleśnictwa w 2-ch egz. (1 egz../obręb) o nazwie „Wykazy zagospodarowania lasu” zawierające: wykaz obiektów selekcji nasiennej w tym upraw pochodnych (wzór nr 2), wykaz drzewostanów do przebudowy (wzór nr 3), wykaz drzewostanów w KO (wzór nr 4), wykaz drzewostanów w KDO (wzór nr 5), wykaz projektowanych cięć rębnych (wzór nr 6), wykaz projektowanych cięć przedrębnych oraz wykaz projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu.

Opis ogólny nadleśnictwa (elaborat zawierający instrukcyjne wykazy - wzory nr 2 do 7), wykazy zagospodarowania lasu, program ochrony przyrody, prognozę oddziaływania na środowisko, opisy taksacyjne i operaty dla leśniczych (zawierające opis taksacyjny, wykazy zagospodarowania lasu oraz wyciągi z POP), wykonać oprócz formy analogowej również w formie cyfrowej (w formacie PDF, XLS, DOC). Formy analogowe - za wyjątkiem prognozy, oprawić w twarde oprawy formatu A4 z kieszeniami na mapy i nośniki z wersjami cyfrowymi. Wyciągi z POP zamieszczone w operacie dla leśniczych (np. w formie tabelarycznej wg wydzieleń) powinny zawierać informacje dotyczące danego leśnictwa w zakresie wylistowania form ochrony przyrody (powierzchniowych i punktowych), siedlisk

przyrodniczych, obiektów historyczno-kulturowych wraz z podaniem projektowanych w nich zabiegów gospodarczych i zaleceń ochronnych.

Wykonawca planu u.l. wykorzysta opracowany zgodnie z zarządzeniem nr 28 DGLP z dnia 27.04.2018r., „Projekt docelowej sieci drogowej Nadleśnictwa Zamrzenia”, stanowiący podstawę do określenia kierunkowych potrzeb w zakresie infrastruktury drogowej w nadleśnictwie (§ 108 ust. 1 pkt. 1 IUL). Zgodnie z ww. zarządzeniem dane o charakterze przestrzennym znajdujące się w DSD stanowią dane źródłowe wewnętrzne do Standardu Leśnej Mapy Numerycznej. W związku z czym Wykonawca projektu PUL przyjmie przebieg oraz szerokość dróg (szerokość korony drogi) z DSD. W sytuacjach, w których Wykonawca stwierdzi rozbieżność w przebiegu dróg, należy postępować zgodnie z wytycznymi DGLP zawartymi w piśmie z dnia 26.10.2020r. (znak spr.: ZU.6000.23.2020). Różnice w przebiegu dróg wchodzących w skład DSD, stwierdzone podczas taksacji Wykonawca projektu PUL zgłosi Nadleśniczemu na bieżąco w formie wykazu rozbieżności.

Ekspertyzy ekonomicznej w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej nie sporządzać.

A17. Sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000

Nie sporządzać tabeli XXII dla gatunków chronionych, nieobjętych obszarem Natura 2000.

A18. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 oraz innych spraw organizacyjnych

W prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko (POOŚ), wykonawca uwzględni wszystkie informacje dotyczące zwłaszcza stanu przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych zawartych w istniejących planach ochrony rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz istniejących PZO dla obszarów Natura 2000. Zawarte w nich zadania ochronne należy uwzględnić we wskazaniach gospodarczych opisów taksacyjnych oraz opisać w POP. Dyrektor RDLP w Toruniu wystąpił do RDOŚ w Bydgoszczy o udostępnienie danych przyrodniczych (w tym danych przestrzennych) dotyczących obszarów chronionych. Otrzymane dane przekazane zostaną wykonawcy PUL do wykorzystania.

Część B : Założenia do planu urządzenia lasu

B1. Obszary chronione i funkcje lasu

Obszary chronione na terenie Nadleśnictwa Zamrzenica zgodnie z danymi nadleśnictwa:

1. Rezerwaty przyrody

- „Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego” (71,57 ha w zarządzie n-ctwa)
- „Rezerwat Cisów Jeleniogóra im Kazimierza Szlachetko” (4,25 ha w zarządzie n-ctwa)

2. Parki Krajobrazowe

- „Wdecki Park Krajobrazowy” (282 ha w zarządzie n-ctwa)
- „Krajeński Park Krajobrazowy” (730 ha w zarządzie n-ctwa)

3. Obszary Chronionego Krajobrazu

- „Śliwicki Obszar Chronionego Krajobrazu” (4660 ha w zarządzie n-ctwa)
- „Obszar Chronionego Krajobrazu Zalewu Koronowskiego” (6600 ha w zarządzie n-ctwa)
- „Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Kamionki” (380 ha w zarządzie n-ctwa)
- „Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Sępolenki” (51 ha w zarządzie n-ctwa)

4. Obszary Natura 2000

- „Bory Tucholskie” PLB220009 – (13640,57 ha w zarządzie n-ctwa)

5. Pomniki przyrody – 43 szt.(w tym: 34 szt. pojedyncze drzewa, 9 szt. głązy narzutowe)

6. Strefy ochrony całorocznej i okresowej ptaków

- bielik (7 szt. razem 396,55 ha w zarządzie n-ctwa)
- bocian czarny (3 szt. 150,03 ha w zarządzie n-ctwa)
- kania ruda (1 szt. 11,35 ha w zarządzie n-ctwa)

7. Użytki ekologiczne (380 szt. na łącznej powierzchni 584,62 w zarządzie n-ctwa)

Ze względu na dominujące funkcje lasu, do celów planowania urządzeniowego należy przyjąć podział na trzy główne grupy lasów:

I. Lasy rezerwatowe – obejmujące grunty rezerwatu przyrody

II. Lasy ochronne – zgodnie z wytycznymi pkt. A.2 wg nowej Decyzji MKiŚ

III. Lasy gospodarcze- pozostałe lasy

B2. Typy siedliskowe lasu oraz ich ewentualne uzupełnienie o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze

Typy siedliskowe lasu przyjąć na podstawie operatu glebowo-siedliskowego opracowanego wg stanu na 01.01.2022r.

Dla wszystkich siedlisk przyrodniczych w rezerwach oraz pozytywnie zweryfikowanych, w opisie taksacyjnym w polu „Siedlisko przyrodnicze”, należy zamieszczać kody tych siedlisk, ich stan zachowania oraz powierzchnię w wydzieleniu. Stan zachowania należy podawać wg uproszczonej metodyki GIOŚ a nie wg leśnej A, B, C.

B3. Typy drzewostanów (TD) o kierunku ochronnym lub gospodarczym

Typy drzewostanów o dominującym kierunku gospodarczym oraz orientacyjny skład gatunkowy upraw wg tabeli nr 3.

Tabela 3. Typy drzewostanów o dominującym kierunku gospodarczym:

TSL (pow. w ha wg PUL)	TD	Orientacyjny skład odnowień w [%]
Bs (4,52)	So	So 90%, Brz 10%
Bśw (7568,78)	So	So 80%, Brz, Św i inne 20%
Bw (11,07)	Brz-So	So 60%, Brz 20%, Św i inne 20%
Bb (11,00)	Brz-So	So 70%, Brz i inne 30%
BMśw (5171,12)	So (-)	So 80%, Dbb i inne 20%
	Db - So # (+)	So 60%, Dbb 20%, Bk i inne 20%
	Bk - So (*)	So 60%, Bk 20%, Db i inne 20%
BMw (179,74)	Db - So	So 70%, Dbb 20%, Św i inne 10%
	Db - Św - So	So 60%, Św 20%, Dbs i inne 20%
BMb (105,89)	Brz - So	So 60%, Brz i inne 40%
LMśw (4399,32)	Db - So (-)	So 50%, Db 30%, Bk i inne 20%
	So - Db (+)	Db 50%, So 30%, Bk i inne 20%
	Bk - Db - So (*)	So 50%, Db 30%, Bk i inne 20%
LMw (189,54)	Db - So (-)	So 50%, Db 30%, Św i inne 20%
	Św - Db - So #	So 50%, Św 20%, Db 20%, Brz i inne 10%
	So - Db	Dbs 50%, So 30%, Św i inne 20%
LMb (51,69)	Ol - Brz	Brzom 70%, Ol i inne 30%
Lśw (935,70)	Bk - Db ^	Db 50%, Bk 30%, Lp i inne 20%
	Db	Db 80%, Lp, Gb i inne 20%
	Jw.-Lp-Db !	Dbs 50%, Lp 20%, Jw. 20%, Kl i inne 10%
Lw (31,44)	Js - Db	Dbs 70%, Js 20%, Wz i inne 10%
Ol (218,15)	Ol	Ol 80%, Brz i inne 20%
OlJ (26,39)	Js - Ol	Ol 60%, Js 20%, Wz i inne 20%
LŁ (2,84)	Db	Db 70%, Wz i inne 30%

- wariant silnie świeży oraz na glebach mocniejszych (zwięzłych)

^ - ze współpanującym Bk w istniejących uprawach i drzewostanach

! - grąd zboczowy

(+) - wariant mocniejszy

(-) - wariant słabszy na glebach oligotroficznymi (gleby płytkie, piaszczyste, luźne)

(*) - siedliska w fazie regradacji lub/i z istniejącym Bk w niższych warstwach,

Ze względu na występujący proces zamierania jesionu dopuszczalna jest zmiana składów gatunkowych upraw na siedlisku Lw, OlJ i LŁ. Gatunkami wypełniającymi

przestrzeń po jesieniu wyniosłym winny być głównie: jawor, olsza czarna, dąb szypułkowy i wiąz szypułkowy.

Mając dodatkowo na względzie ogólnie niekorzystny wpływ zmian klimatycznych na drzewostany świerkowe, w celu próby zachowania tego cennego dla ekosystemów leśnych i bioróżnorodności gatunku, proponuje się na etapie realizacji projektowanych odnowień alternatywne, dodatkowo zastosowanie na siedlisku BMw i LMw typu drzewostanu Św-Db ze składem gatunkowym uprawy: Db 50, Św 30, Jw i in 20.

Typy drzewostanów o kierunku ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw dla zweryfikowanych siedlisk przyrodniczych przyjąć zgodnie z zapisami Planów Ochrony dla rezerwatów lub wg poniższej Tabeli 4.

Tab. 4. Typy drzewostanów o dominującym kierunku ochronnym

Lp.	Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy
1.	Brzezina bagienna	91DO-1	BMb	So-Brzom	Brzom 70%, So, Św, Brz, Ol 30%
2.	Sosnowy bór bagienny	91DO-2	Bb	So	So80%, Brzom, Św 20%,
3.	Kwaśna buczyna niżowa	9110-1	LMśw	Bk	Bk80%, Dbb i inne 20%
4.	Grąd środkowo-europejski i/lub subkontynentalny	9170	LMśw	Lp-Gb-Db	Db 50%, Gb 20%, Lp 20%, Jw i inne 10%
			Lśw	Gb-Lp-Db	Db 40%, Lp 30%, Gb 20%, Jw, Bk i inne 10%
			Lw	Lp-Gb-Db	Db 40%, Gb 20, Lp 20%, Js i inne 20%
5.	Śródlądowe kwaśne dąbrowy	9190	BMśw	So-Db	Db 50% So 30% Bk, Brz i inne 20%
			LMśw	So-Bk-Db	Db 60% Bk 20%, So, Brz, Dbs i inne 20%
6.	Łęgi olszowe, olszowo – jesionowe i jesionowe	91E0	Lł	Ol-Js	Js 50% Ol 30%, Wz, Jw i inne 20%
			Ol	Ol	Ol 80% Js, Św, Brz i inne 20%
			OlJ	Js-Ol	Ol 40% Js 30% Jw, Wz, Brz i inne 30%
7.	Łęgi dębowo – wiązowo – jesionowe	91F0	OlJ	Db-Wz-Js	Js 40% Wz 20%, Db 20% Jw, Db, Brz i inne 20%
8.	Łęgi wiązowo-jesionowe	91F0	OlJ	Wz-Ol-Js	Js 30%, Ol 30%, Wz 20% Jw, Db, Brz i inne 20%
9.	Świetliste (Cieptolubne) dąbrowy	9110-1	LMśw, Lśw	Db	Db 80%, Lp, So, Brz i inne 20%

B4. Wieki rębności

Zgodnie z zarządzeniem nr 36 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 19 maja 2004 roku przyjąć następujące wieki rębności:

Tabela 5. Wieki rębności

Rodzaj/Gatunek	Wiek rębności
Db, Js,	140
Bk, Lp, Gb, Kl, Jw., Wz,	120
So - obręb Wierzchlas i Zamrzenica	110
So - obręb Świekatówko, Md, Dbcz,	100
Św, Brz, Olcz,	80
Olodr, Ak,	60
Oś,	50
Tp, Wb,	40

Przeciętne wieki rębności ustalone zostały głównie w celu obliczenia etatów wg dojrzałości i nie muszą być zgodne z wiekiem dojrzałości rębnej ustalonym indywidualnie dla każdego drzewostanu. Przyjąc następujący sposób ustalania wieków dojrzałości rębnej:

- dla drzewostanów, dla których określa się dwucyfrową jakość hodowlaną wiek dojrzałości rębnej utożsamia się z przeciętnym wiekiem rębności określonym dla gatunku panującego,
- dla drzewostanów starszych lub zakwalifikowanych do przebudowy, dla których określa się jednocyfrową jakość techniczną wiek dojrzałości rębnej określony zostanie indywidualnie dla każdego drzewostanu zgodnie z kryteriami podanymi w § 83 pkt 6 instrukcji urządzania lasu.

B5. Podział na gospodarstwa

Przyjąc następujący podział na gospodarstwa:

- Gospodarstwo specjalne (S);
- Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O);
- Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G).

Na potrzeby obliczenia etatów cząstkowych w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych, wyodrębnić obszary kwalifikujące się do jednego sposobu zagospodarowania:

- zrębowy sposób zagospodarowania (GZ), na siedliskach Bśw, BMśw (z TD-So), BMw, Ol
- przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (GPZ), na pozostałych siedliskach

W skład **gospodarstwa specjalnego** zaliczyć:

- rezerwaty przyrody wraz z otulinami
- lasy na gruntach wpisanych do rejestru zabytków i ze stanowiskami archeologicznymi w strefie „W”
- lasy glebochronne położone na stokach i stromych zboczach o nachyleniu powyżej 45°
- lasy w strefach ochrony ścisłej (całorocznej) ostoi zwierząt objętych ochroną gatunkową
- WDN wraz z otulinami
- otulina szkółki zespolonej
- lasy na terenie ośrodków wypoczynkowych
- lasy o szczególnych walorach przyrodniczych i kulturowych, w tym: leśne siedliska przyrodnicze, ekosystemy referencyjne, drzewostany cenne przyrodniczo (zgodnie z wykazem nadleśniczego), grupowe pomniki przyrody, otuliny miejsc pamięci.
- lasy na siedliskach Bs, BMb, LMb, OLJ i Lł

W skład **gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych** wejdą wszystkie lasy ochronne wg nowej decyzji z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

W skład **gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych** wejdą wszystkie lasy pozostałe.

B6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych

Przyjąć następujące rodzaje i formy rębni według poszczególnych typów siedliskowych lasu wg poniższej Tabeli 6:

Tabela 6. Rodzaje, formy rębni i okresy odnowienia

Typ siedliskowy lasu	Rodzaj rębni		Nawrót cięć lub okres odnowienia
	zasadnicza	dopuszczalna	
Bśw	I (za wyjątkiem Ia)	IV, V !	I b, c 4 - 5 lat
BMśw	I ^ (za wyjątkiem Ia) III *	IV, V !	I b, c 4 - 5 lat IIIa 8 - 15 lat IIIb 10 - 20 lat IVd, Va,b, 30-50 lat
BMw	I (za wyjątkiem Ia)	III IV, V !	I b, I c 4 - 5 lat IIIa 8 - 15 lat IVd, Va,b, 30 - 50 lat
LMśw	III	II IV, V !	III a 8 -15 lat III b, II b 10-20 lat IVd, Va,b, 30-50 lat
LMw	II III	IV, V !	III a 8-15 lat III b, II b 10-20 lat IVd, Va,b, 30-50 lat
Lśw	II III +	IV, V !	IIa, IIb, 15-20 lat III a IIIb 10-15 lat IVd, Va,b, 30-50 lat
Lw	II, III,	IV, V !	IIa, IIb, 15-20 lat IIIb 10-20 lat IVd, Va,b, 30-50 lat
OI	I (za wyjątkiem Ia) IV	V	I b, I c 4 - 5 lat V a, b 30 - 50 lat
OIJ	IV	I #	IIa, IIb 15-20 lat I c, I b 4 - 5 lat
Lł	II, III,	IV, V,	IIb, IIIb 10-20 lat IV, V 30-50 lat

* - mocniejsze odmiany

^ - słabsze odmiany

+ - drzewostany sosnowe do przebudowy

- obumierające drzewostany jesionowe

! - RbIVd i Va,b zwłaszcza w strefach intensywnego oddziaływania społecznego

Podczas prac projektowych przyjąć następujące zasady użytkowania rębego:

- szerokość działki manipulacyjnej projektowanych zrębów zupełnych nie powinna przekraczać 60 m, a ich powierzchnia 4 ha. W przypadkach nietypowych wystarczy zachowanie jednego z tych parametrów. Przy projektowaniu rębni III szerokość działki manipulacyjnej powinna być wystarczająca do założenia poprawnie usytuowanych gniazd (gniazda nie mogą być założone w pasie 25 m od naturalnych zbiorników wodnych i cieków);
- utrzymanie dotychczasowego podziału na ostępy oraz kierunki cięć tak jak w poprzednim planie urządzenia lasu,

- dopuszczenie do projektowania cięć rębnych na 2 pasach manipulacyjnych w 10-leciu przy zachowaniu nawrotów cięć przy cięciach zupełnych i częściowych uprzętających,
- użytkowanie rębne w gospodarstwie specjalnym wynikać będzie ze stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych,
- przy projektowaniu użytkowania rębego kierować się fazą rozwojową, zgodnością z siedliskiem i aktualnym stanem zdrowotnym i sanitarnym drzewostanu a nie tylko wiekiem.
- projektując użytkowanie rębne należy mieć na uwadze, aby w tabelach klas wieku kolejnych rewizji PUL zapewnić stabilny udział drzewostanów wszystkich klas wieku (zwłaszcza VII i starszych).
- wykaz projektowanych cięć rębnych wykonać na I 10-lecie z podziałem na działki zrębowe bez podziału na lata gospodarcze,
- w celu przyśpieszenia procesu odnowienia w ostępach, w jednowiekowych i jednogatunkowych drzewostanach rębnych zaprojektować wręby,
- w litych, jednowiekowych, na dużych powierzchniach drzewostanach IIb i III klasy wieku, należy zaprojektować rozręby, inicjujące powstanie ostępów przejściowych,
- dla każdej pozycji rębnej projektować maksymalnie 95% masy wg indywidualnych potrzeb, zastosowanej rębni oraz uwzględnienia powierzchni ewentualnego ekotonu, z myślą o pozostawianiu co najmniej 5% masy w formie przestojów, z wyłączeniem bloków upraw pochodnych. Dopuszcza się nie pozostawiania fragmentów starodrzewu w przypadku zagrożenia trwałości lasu i bezpieczeństwa ludzi, a także na powierzchniach zrębów mniejszych niż 1 ha,
- nie tworzyć osobnych wydzieleń wzdłuż głównych dróg i linii kolejowych, jako stref ekotonowych,
- strefy ekotonowe należy tworzyć w sąsiedztwie rzek, strumyków i cieków wodnych (uwzględnionych na hydroportalu), źródlisk, bagien, miejsc pamięci i kultu religijnego oraz wokół drzew matecznych. W przypadku, gdy projektowana RbI i/lub gniazdowa dotyczy całego pododdziału oraz zachodzi potrzeba utworzenia ekotonu, należy wydzielić część powierzchni manipulacyjnej położonej w pasie 25 m od linii brzegowej i nie włączać jej do powierzchni działki zrębowej (na mapie cięć rębnych działka zrębowa nie może dochodzić do linii brzegowej). Po wykonaniu rębni ekoton pozostanie w wydzieleniu jako kępa.
- w drzewostanach na siedlisku Bs, BMb, LMb, OLJ, Lł i OI3 nie projektować użytkowania.

- na siedliskach OI 1-2 na glebach organicznych i organiczno-mineralnych, zgodnie z wytycznymi RDLP w Toruniu dotyczącymi pozyskiwania drewna na siedliskach hydrogenicznych (pismo: ZO.720.13.2022 z dnia 21.07.2022r.) nie projektować użytkowania rębego na niewielkich (np. do ok.2 ha) powierzchniach tych siedlisk, położonych wśród siedlisk świeżych. Na większych powierzchniach projektowanie użytkowania rębego jest możliwe pod warunkiem zastosowania zrębów złożonych lub RbIc (rzadziej RbIb) o stosunkowo niewielkich powierzchniach do odnowienia, gwarantujących nie pogorszenie stanu siedliska oraz zminimalizowanie negatywnego wpływu na zmiany poziomu wód gruntowych.
- w drzewostanach na siedliskach lasowych (LMśw, Lśw, Lw), na niewielkich powierzchniach (do 2 ha) oraz o wydłużonych kształtach, można zaprojektować rębnię zupełną (Ib, Ic).
- zgodnie z zarządzeniem nr 58 DGLP z dnia 05.07.2022r. w sprawie „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie LP”, w strefach intensywnego oddziaływania społecznego – obligatoryjnie a w strefach zrównoważonego oddziaływania społecznego – fakultatywnie (wg potrzeb), zagospodarowanie lasu w zakresie sposobu użytkowania, należy projektować wg ww. wytycznych z zastosowaniem rębni stopniowych (IVd udoskonalona) lub przerębowych (Va i Vb), z długim lub bardzo długim okresem odnowienia. Strefy oddziaływania społecznego wnieść na mapę zagospodarowania turystycznego.
- wokół osiedli położonych przy lesie, do minimum ograniczyć użytkowanie rębnią zupełną na rzecz rębni złożonych – szczegółową lokalizację „lasów przyosiedlowych” i zastosowanej formy rębni uzgadniać z nadleśnictwem na etapie prac terenowych.

Gotowy, wcześniej uzgodniony z nadleśnictwem oraz z RDLP, plan cięć użytków rębnych wraz z mapami cięć wykonawca przedłoży na Naradzie Techniczno-Gospodarczej (NTG). Zaakceptowany na NTG etat masowy użytków rębnych stanowić będzie maksymalną, zatwierdzoną przez Ministra właściwego ds. środowiska wielkość pozyskania w okresie obowiązywania PUL, bez możliwości kompensacji z szacunkowo określonym rozmiarem użytków przedrębnych.

B7. Szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”

Zgodnie z wytycznymi przedstawionymi w pkt. A9 niniejszego protokołu.

B8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu, w tym cięć pielęgnacyjnych

W trakcie prac terenowych w drzewostanach nie objętych użytkowaniem rębnym, w zależności od stadium rozwojowego określić rodzaj zabiegu: CP, CP/TW, TW, TP. Do

określenia rodzaju zabiegu należy przyjąć stadium rozwojowe drzewostanu, a nie jego wiek. Dwa nawroty cięć pielęgnacyjnych (CP/TW) należy ograniczyć do drzewostanów na przełomie I i II klasy wieku, liściastych i mieszanych oraz w dynamicznie przyrastających drzewostanach sosnowych na siedliskach lasowych, a także w przypadku stwierdzenia na gruncie drzewostanu zaniedbanego pielęgnacyjnie.

W zdrowych drzewostanach (zwłaszcza V i starszych klas wieku) o niższym zadrzewieniu i równomiernym zwarcu, nie wymagających ze względów hodowlanych cięć pielęgnacyjnych, można odstąpić od projektowania TP. Wykaz takich drzewostanów uzgodniony będzie z nadleśnictwem i przedstawiony zostanie w trakcie odbioru prac terenowych i zatwierdzony na NTG.

Nie projektować cięć pielęgnacyjnych w drzewostanach na terenach podmokłych oraz trudno dostępnych np. strome stoki czy skarpy.

Nie projektować czyszczeń późnych z masą (CPP).

Etat cięć użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym, będący sumą powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego - **jeden nawrót**- jest wielkością obligatoryjną, która przyjęta zostanie na posiedzeniu NTG. Orientacyjny etat cięć użytkowania przedrębego w wymiarze masowym określony zostanie również na posiedzeniu NTG.

B9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu

Typy drzewostanów o dominującym kierunku gospodarczym oraz orientacyjne składy odnowień przyjąć zgodnie z tabelą 3 w pkt B3 protokołu. Typy drzewostanów o kierunku ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw dla siedlisk przyrodniczych przyjąć zgodnie z zapisami w PZO i PO lub tabelą 4 w pkt. B3 protokołu.

Wszystkie zabiegi hodowlane dla istniejących upraw i młodników oraz istniejących halizn, zrębów, płazowin, młodników po rębniach złożonych i KDO, należy projektować wg aktualnych potrzeb hodowlanych, na powierzchni zredukowanej do rzeczywistych potrzeb (bez pow. pnsw), w jednym nawrocie oraz zapisywać w opisach taksacyjnych. W opisie taksacyjnym dla istniejących halizn, zrębów, płazowin, młodników po rębniach złożonych i KDO projektować „ODN” i „PIEL” a dla istniejących upraw jeden z zabiegów pielęgnacyjnych „PIEL” lub „CW”.

W tabeli XVIII powierzchnia ww. wskazań hodowlanych będzie wyszczególniona zbiorczo wg tsl, jako podsumowanie zadań hodowlanych zawartych w opisach taksacyjnych, stanowiących hodowlane zadania obligatoryjne.

Do podsadzeń zaplanować w szczególności drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla niego typem drzewostanu, na gruntach porolnych (bez

względu na stopień zgodności), o niepełnym zwarciu, osłabione, zasadniczo w IIb i IIIa klasie wieku, z istniejącym podszytem do 30% oraz wszystkie drzewostany zaliczone do przebudowy typu B i C.

Nie projektować wprowadzania podszytów. Dolesienia luk projektować w uzasadnionych ekologicznie i gospodarczo przypadkach, dla powierzchni od 0,10 ha.

W odniesieniu do upraw projektowanych nie planować szczegółowo powierzchni ich pielęgnowania (nie zapisywać w opisach taksacyjnych) a orientacyjną ich wielkość ujmować globalnie w opisie ogólnym (elaboracie) i podsumowaniu tabeli XVIII. Pod tabelą XVIII, w dodanym wierszu należy podać zbiorczo czynności hodowlane dla upraw projektowanych w wysokościach ustalonych na KZP. Łączna powierzchnia tych zadań będzie podstawą wypełnienia części hodowlanej wniosku o zatwierdzenie (wzór nr 8) w zakresie zadań określonych kierunkowo (fakultatywnych), jak: projektowane odnowienia, zalesienia, podsadzenia, dolesienia, uzupełnienia, poprawki czy melioracje agrotechniczne.

Powierzchnię projektowanych odnowień przyjąć w wysokości 80% planowanych na 10-lecie zrębów (zręby wykonane w pierwszych ośmiu latach planu). Powierzchnię pielęgnacji upraw projektowanych – tylko jako PIEL - przyjąć w wysokości 50% planowanej do odnowienia powierzchni zrębów. Poprawki i uzupełnienia w projektowanych odnowieniach należy przyjąć w wysokości 10% planowanej do odnowienia powierzchni zrębów projektowanych. Melioracje agrotechniczne dla upraw projektowanych, zaplanować dla wszystkich powierzchni projektowanych odnowień (80% powierzchni projektowanych na 10-lecie zrębów).

Ewentualne zalesienia gruntów porolnych (wskazówka ODN-POR) zapisywać dla wydzieleń w przypadku, gdy istnieje MPZP i grunt jest w nim przeznaczony jako „Lasy”. Gdy brak MPZP – uzyskania decyzji właściwego Wójta o warunkach zabudowy na zmianę przeznaczenia gruntu realizowaną przez zalesienie.

Stosownie do treści Zarządzenia Nr 58/2012 DGLP z dn. 31.08.2012 r. w sprawie zaleceń w zakresie uznawania, ewidencjonowania i oceny odnowień naturalnych, Wykonawca sporządzi wykaz wszystkich opisanych w trakcie prac UL powierzchni z odnowieniem naturalnym. Wykaz ten powinien być zaprezentowany podczas obrad NTG, zamieszczony w opisie ogólnym i wykorzystany do monitoringu odnowień naturalnych w Nadleśnictwie. Zgodnie z wytycznymi RDLP w Toruniu dotyczącymi urozmaicenia składu gatunkowego upraw i preferowania odnowień naturalnych w warunkach zmian klimatycznych (pismo: ZG.7010.7.2022 z dnia 26.05.2022r.) należy m.in. zwrócić szczególną uwagę przy ustalaniu składu gatunkowego upraw i uwzględniać w składzie uprawy istniejące odnowienia naturalne o odpowiedniej jakości hodowlanej (zwłaszcza Bk i Jw).

Na obligatoryjną powierzchnię pielęgnowania lasu składać się będą **jednokrotne zabiegi** (bez nawrotów) pielęgnowania zainwentaryzowanych upraw (w tym upraw po rębni złożonej), zrębów, halizn, płazowin i młodników po rębni złożonej (**PIEL lub CW**), pielęgnowania zainwentaryzowanych młodników (CP) oraz trzebieże (TW i TP). Powierzchnia ta, podlegająca zatwierdzeniu wynikać będzie z tabeli XVII i XVIII oraz równa będzie powierzchni wynikającej z podsumowania odpowiednich zadań pielęgnacyjnych opisów taksacyjnych.

B10. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

Kierunkowe zadania dotyczące ogólnej ochrony lasu zostaną omówione w opisie ogólnym planu urządzenia lasu na podstawie danych dostarczonych przez nadleśnictwo, ZOL oraz zebranych podczas taksacji leśnej (uszkodzenia drzewostanów) zgodnie z § 39 instrukcji zarządzania lasu. Podczas taksacji należy szczególną uwagę zwrócić na inwentaryzację szkód od: owadów (szkodniki pierwotne: brudnica mniszka, boreczniki, strzygonia i barczatka, szkodniki wtórne: przypłaszczek, korniki), grzybów (huba korzeni, opieńka miodowa), zwierzyny (zgryzanie i spalowanie przez jelenie, daniela i sarny) oraz czynników klimatycznych (wiatru, suszy i przymrozków). Zakłócenia stosunków wodnych jako przyczynę uszkodzeń, należy definiować głównie w oparciu o informację z operatu glebowo-siedliskowego, dotyczącą stanu siedliska leśnego: Z1d – zniekształcony, odwodniony, Z3a – przekształcony, odwodniony.

Na mapie ochrony lasu w uzgodnieniu z nadleśnictwem oprócz elementów obligatoryjnych przewidzianych IUL tom III, nanieść miejsca wywieszania pułapek feromonowych do odłowu samców brudnicy mniszki w ilości ustalonej przez nadleśniczego, powierzchni monitoringu SPO, miejsca stosowania metody ogniskowo-kompleksowej ochrony lasu.

Na podstawie analizy stanu zagrożenia pożarowego w ubiegłym okresie gospodarczym zostanie określona kategoria zagrożenia pożarowego nadleśnictwa. Wykonawca p.u.l. wykona weryfikację pasów przeciwpożarowych przy drogach publicznych, torach kolejowych, parkingach i zakładach przemysłowych oraz dokona analizy istniejącej infrastruktury p.poż. (dojazdy pożarowe, punkty czerpania wody) w zakresie potrzeb wynikających z określonej kategorii zagrożenia pożarowego oraz planowanego rozwoju infrastruktury drogowej.

Na wykonawcy planu będzie spoczywał obowiązek uzgodnienia zagadnień dotyczących ochrony przeciwpożarowej z Komendantem Wojewódzkim PSP.

Na mapie przeglądowej ochrony przeciwpożarowej muszą się znaleźć następujące elementy (istniejące i projektowane): siedziby nadleśnictwa i leśnictw, kategoria zagrożenia pożarowego, pasy p.poż., bazy sprzętu pożarowego, drzewostany potencjalnie narażonych na

pożary, siedziby straży pożarnych: PSP i OSP, wieże i maszty obserwacyjne z koordynatami, punkty alarmowo-dyspozycyjne, punkty telefoniczne, lokalizacja radiostacji, ośrodki wypoczynkowe, lądowiska, przejazdy przez tory kolejowe, przepusty, mosty, wiadukty, punkty czerpania wody, hydranty, miejsca postoju pojazdów, parkingi, dojazdy pożarowe wraz z ich oznakowaniem, granice (leśnictw, powiatów, gmin), drogi (utwardzone, gruntowe), ciekі, tory kolejowe.

B11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego

W ramach sporządzanego planu urządzenia lasu wykonawca opracuje wraz z nadleśnictwem docelowy plan zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego na 10 lat. Część opisowa i mapowa dotycząca zagospodarowania rekreacyjnego będzie zawierała elementy przewidziane w IUL z podziałem na istniejące (wg pkt. 10 referatu nadleśniczego) i projektowane przez nadleśnictwo.

Na mapę przeglądową zagospodarowania rekreacyjnego nadleśnictwa zostaną wniesione wszystkie projektowane oraz zinwentaryzowane w trakcie prac terenowych i zweryfikowane przez nadleśnictwo elementy zagospodarowania rekreacyjnego oraz związane z infrastrukturą edukacji ekologicznej takie jak: obiekty turystyczne, miejsca postoju, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe i edukacyjne, szlaki do jazdy konnej, osobliwości przyrodnicze i historyczne, wiaty oraz obiekty infrastruktury edukacji ekologicznej. Wykonawca podczas prac taksacyjnych zinwentaryzuje istniejące (oznakowane w terenie) szlaki turystyczne oraz zweryfikuje ich przebieg z danymi nadleśnictwa i przewodnikami turystycznymi PTTK. Wykonawca uwzględni również obszary objęte programem „Zanocuj w Lesie” oraz zaprojektowane strefy intensywnego i zrównoważonego oddziaływania społecznego o których mowa w zarządzeniu nr 58 DGLP z dnia 05.07.2022r. i naniesie je na mapy przeglądowe zagospodarowania turystycznego oraz warstwę LMN.

Na mapę należy wnieść również sieć dróg udostępnionych dla ruchu kołowego – dane przekaze Nadleśnictwo.

Elementy istniejące i projektowane dotyczące zagospodarowania turystycznego oraz związane z infrastrukturą edukacji ekologicznej, opisane zostaną w elaboracie planu urządzenia lasu.

W trakcie obrad NTG nadleśniczy przedstawi do akceptacji program edukacji ekologicznej w nadleśnictwie na najbliższe 10-lecie.

B12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego

Projektowanie działań w zakresie użytkowania ubocznego – plantacji choinkowych oraz zagospodarowania łowieckiego, odbędzie się przy współpracy z nadleśnictwem. Elementy

zagospodarowania łowieckiego wraz z obszarem obwodów łowieckich (granice na podstawie uchwał Sejmiku Samorządowego Województwa Kujawsko-pomorskiego) i kół, uwzględnić na mapie zagospodarowania łowieckiego oraz wprowadzić do odpowiednich warstw leśnej mapy numerycznej zgodnie ze standardem, w oparciu o przekazane przez nadleśnictwo dane, w tym dane z aktualnych RPŁ i WPŁ.

Nie projektować nowych plantacji choinkowych i poletek łowieckich.

B13. Wytyczne dotyczące infrastruktury nadleśnictwa

W planie urządzenia lasu w rozdziale „Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji”, na podstawie danych nadleśnictwa opisane zostaną kierunkowo potrzeby w zakresie: budowy i remontów dróg, budynków, mostów, przepustów i urządzeń melioracyjnych, budowy i konserwacji zbiorników małej retencji oraz urządzeń na potrzeby turystyki i rekreacji. Uwzględnione zostaną również inwestycje i zadania realizowane oraz planowane w zakresie infrastruktury w oparciu o przekazane przez nadleśnictwo dane.

B14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej

Charakterystykę warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa sporządzić zgodnie z §118 IUL. Ekspertyzy ekonomicznej w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej nie sporządzać.

B15. Szczegółowa prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego

Wykonawca prac urządzeniowych określi i opíše stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego zgodnie z § 123 IUL, bez stosowania programów symulujących szczegółowo rozwój zasobów drzewnych.

B16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody

Aktualizacja i weryfikacja programu ochrony przyrody wykonana będzie zgodnie z § 110 111 i 112 IUL i umieszczona zostanie jako osobny tom planu urządzenia lasu. Aktualizacji wymagają przede wszystkim obszary i obiekty podlegające ochronie, gatunki roślin i zwierząt chronionych oraz obszary cenne pod względem przyrodniczym i kulturowym a nie objęte dotychczas żadną formą ochrony. Przy aktualizacji należy uwzględnić dane przyrodnicze otrzymane od RDOŚ w Bydgoszczy przekazane Wykonawcy, zgodnie z pkt. A2 niniejszego protokołu. W programie ochrony przyrody nie zamieszczać danych dotyczących szczegółowych lokalizacji gatunków podlegających ochronie. Zgodnie z pkt. A16. protokołu, dane te w formie tabelarycznej zamieścić w odrębnym opracowaniu, jako załącznik do planu urządzenia lasu – „POP-lokalizacja chronionych gatunków roślin i zwierząt”. Wykonawca

uzgodni z RDOŚ w Bydgoszczy przed posiedzeniem NTG, zaplanowane wskazania gospodarcze w drzewostanach na terenach obszarów chronionych.

W związku z pismem DGLP z dn. 28.07.2022 (znak spr.: ZG/ZU.0152.4.2022) Programem Ochrony Przyrody należy objąć wyłącznie ustanowione prawnie formy ochrony przyrody wymienione w ustawie o ochronie przyrody oraz projektowane formy ochrony przyrody, dla których wykonano wymaganą naukową dokumentację i rozpoczęto formalnie prace zmierzające do ich utworzenia. Ponadto w związku z brakiem formalnego wymogu w systemie certyfikacji FSC ujmowania tzw. lasów HCVF w dokumentach dotyczących gospodarki leśnej PGL LP, nie należy wpisywać w POP informacji na ich temat. Należy też przyjąć zasadę nieujmowania w projekcie PUL, w tym w POP informacji o systemach certyfikacji.

B17. Wydruk map tematycznych

Wykonawca prac urzędniowych wykona poszczególne mapy tematyczne zgodnie z IUL tom III oraz pkt. A12 protokołu. Wszelkie „pozainstrukcyjne” mapy tematyczne nadleśnictwo sporządzi na swój koszt odrębnym zleceniem.

B18. Projekt wystąpienia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie zakresu oraz szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000

Dyrektor RDLP jako sporządzający projekt planu urządzenia lasu, wystąpi z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000. Projekt wystąpienia został wstępnie zaakceptowany.

B19. Inne zagadnienia projektowe, specyficzne dla nadleśnictwa

W czasie taksacji Wykonawca PUL obejmie inwentaryzacją, opíše w opisach taksacyjnych i wniesie na mapę następujące powierzchnie nie stanowiące wydziełów: śródleśne oczka wodne i bagienka, drzewa o charakterze pomników przyrody, miejsca pamięci, cmentarze, mogiły, pomniki przyrody, obiekty kultu religijnego oraz istniejące urządzenia wodne i melioracyjne (m.in. mosty, przepusty, zastawki itp.).

Innych, specyficznych dla nadleśnictwa zagadnień projektowych nie stwierdza się.

W celu sprawnego przebiegu prac urzędniowych wskazane są częste kontakty personelu urzędniowego z pracownikami nadleśnictwa. Chodzi tu szczególnie o systematyczne uzgadnianie (omawianie) prac zamykanych na poszczególnych etapach. Ścisła współpraca wpłynie na wyższą jakość sporządzanego planu i pozwoli uwzględnić w nim specyfikę urządzanego obiektu. Nadleśnictwo udostępni wykonawcom planu u.l. wszystkie

niezbędne dane, zaś wykonawcy zebrane dane inwentaryzacyjne oraz projektowane czynności gospodarcze w zakresie planowania hodowlanego będą konsultować z nadleśnictwem.

Ponieważ założenia do PUL opracowywane są na podstawie aktualnie jeszcze obowiązującej IUL a nowa instrukcja jest na końcowym etapie sporządzania, niektóre ustalenia zawarte w protokole z KZP po wejściu w życie nowej IUL mogą ulec zmianie.

Protokołował:

Przewodniczący Komisji:

Starszy Specjalista Służby Leśnej
ds. urządzania lasu

mgr inż. Janusz Nosbicz

Z-ca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Toruniu

Bartosz Pewniak

Zatwierdził:

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Toruniu

Jarosław Molendowski

(Dyrektor RDLP w Toruniu)